

LES ORACIONS SUBORDINADES ADVERBIALS (REPÀS I APROFUNDIMENT).

Temporals.

Les oracions subordinades adverbials temporals indiquen el moment en què té lloc l'acció de l'oració principal. Entre aquesta i l'oració subordinada s'estableix una relació de simultaneïtat, d'anterioritat o de posterioritat.

Mode: normalment l'**indicatiu**, però hi ha conjuncions temporals que també duen el verb en **subjuntiu**.

INDICATIU	INDICATIU O SUBJUNTIU
ubi (quan) posteaquam, postquam (després que) ut, simul (tan aviat com)	cum (quan) priusquam, antequam (abans que) dum, donec (mentre, fins que)

-Simul signa nostra uiderunt, portas aperuerunt. (Tan aviat com van veure les nostres banderes, van obrir les portes.)

-Dum mihi a te litterae ueniant, in Italia morabor. (Estaré a Itàlia fins que m'arribi la teva carta.)

Adverbials temporals amb *cum*.

Si la conjunció **cum** va acompanyada per un verb en **indicatiu**, la subordinada que introdueix té un valor estrictament **temporal** i es tradueix per quan.

-Cum iter eius cognouit, Caesar castra propere mouit. (Quan conegué el seu itinerari, Cèsar va moure ràpidament el campament.)

Si la conjunció **cum** porta el verb en **subjuntiu (imperfet o plusquamperfet)**, la construcció rep el nom de **cum històric** i té un **matís temporal-causal**. Si el verb està en imperfet, indica una acció simultània a l'acció principal i es pot traduir amb el gerundi simple; si està en plusquamperfet, indica que l'acció és anterior a la principal i es pot traduir mitjançant un gerundi compost.

-Zenonem, cum Athenis essem, audiebam frequenter. (Estant/Mentre estava a Atenes, escoltava sovint a Zenó.)

-Haec cum Crassus dixisset, silentium est consecutum. (Havent dit això/Després de dir això Cras, va seguir un silenci.)

Causals.

Les oracions subordinades adverbials causals expressen la causa o el motiu d'allò que afirma l'oració principal.

Mode: **indicatiu** quan expressen una causa real o objectiva; **subjuntiu** quan la causa és subjectiva, recull l'opinió d'un altre o exposa una causa considerada falsa.

quod, quia + INDICATIU O SUBJUNTIU (perquè, ja que) cum + SUBJUNTIU [present o perfet] (perquè, ja que)
--

Altres conjuncions menys usades: quando, quandoquidem, quippe cum, praesertim cum...

-Quia perire solus nolo, te cupio perire mecum. (Ja que no em vull morir sol, desitj que tu et moris amb mi.)

-Reprehendis me quod eum defendam. (Em censures perquè el defens.)

Correlacions: en relació amb una conjunció causal s'utilitzen a vegades, a l'oració principal, aquestes correlacions: *eo, idcirco, propterea* (per aquesta raó, per això); *ob eam causam* (per aquesta causa).

-Idcirco sum tardior quod non inuenio fidelem tabellarium. (Sóc més lent per aquesta raó, perquè no trob un missatger de confiança.)

■ Una oració de relatiu amb el verb en subjuntiu pot expressar un valor causal.

-Miseret tui me, qui hoc facias. (Em fas llàstima perquè actues així.)

Finals.

Les oracions subordinades adverbials finals indiquen la finalitat o la intenció amb què es fa allò que afirma l'oració principal.

Mode: subjuntiu.

ut (per tal que, per + infinitiu) ut non (per tal que no, per no + infinitiu) ne (per tal que no, per no + infinitiu)

-Non ut edam uiuo sed ut uiuam edo. (No visc per menjar, sinó que menj per viure.)

-Caesar in campis exercitum reficit ne defessum proelio obiciat. (Cèsar restableix l'exèrcit a la plana per no exposar-lo cansat al combat.)

Correlacions: a l'oració principal hi pot haver aquestes correlacions: *eo, ideo, idcirco, propterea* (per aquesta raó); *hac de causa, ob eam/hanc causam* (per aquesta raó); *ea mente, eo consilio* (amb aquesta intenció).

-Haec propterea scripsi, ut me non sine causa laborare intellegeres. (T'he escrit aquestes coses per aquesta raó per tal que entenguis que jo no estic preocupat sense motiu.)

■ La idea de finalitat també pot expressar-se mitjançant una oració de relatiu en subjuntiu.

-Mittitur L. Decidius cum paucis, qui loci naturam perspiciat. (Luci Decidi és enviat amb una patrulla per tal que observi la natura del lloc.)

Consecutives.

Les oracions subordinades adverbials consecutives indiquen la conseqüència d'allò que s'afirma a l'oració principal.

Mode: subjuntiu.

ut (que)
ut non (que no)

-Alcibiades erat ea sagacitate ut decipi non posset. (Alcíbiades era d'una tal sagacitat que no podia ser enganyat.)

Correlacions: a l'oració principal se solen utilitzar pronoms o adverbis en correlació amb la conjunció de la consecutiva: *ita, adeo, sic, eiusmodi* (de tal manera); *tam, usque eo* (fins a tal punt); *is, ea, id; talis, -e* (de tal manera); *tantus, -a, -um* (tant, tan gran).

-Iudices sic exarserunt Socratis responso, ut capitis condemnarent hominem innocentissimum. (Els jutges es van irritar de tal manera amb la resposta de Sòcrates que van condemnar a mort un home innocentíssim.)

■ Una oració de relatiu pot tenir un valor consecutiu si porta el verb en subjuntiu.

-Non is sum, qui mortis periculo terrear. (No som de tal manera que em deixi atemorir pel perill de la mort.)

Condicionals.

Les subordinades adverbials condicionals són aquelles oracions que indiquen una condició de la qual depèn la realització de l'acció de l'oració principal. L'oració resultant de la unió d'una principal i una condicional s'anomena període hipotètic. La subordinada que expressa la condició rep el nom de pròtasi i la principal, d'apòdosi.

Mode: indicatiu o subjuntiu, segons el tipus de condicional de què es tracta.

si (si, en el cas que)
nisi, si non (si no)

-Si sciueris, improbe feceris, nisi monueris. (Si ho arribes a saber, faràs mal fet si no m'avises.)

Tipus de condicionals.

1. Condicional real.

Tant la condició com allò condicionat es presenten com a reals per al qui parla. El mode de l'**oració subordinada condicional és l'indicatiu**. L'**oració principal**, generalment, porta el verb en **indicatiu**, però també pot anar en **subjuntiu o imperatiu**.

Pel que fa a la **traducció**, s'usa l'**indicatiu a la subordinada** i l'**indicatiu o el subjuntiu a la principal**.

-Si id facis, hodie postremum me uides. (Si ho fas, avui em veus per darrera vegada.)

-Si peccauit, puniatur. (Si va pecar, que sigui castigat.)

2. Condicional possible.

La condició i allò condicionat es presenten com a possibles per al qui parla. El mode tant de l'**oració principal com** de la **subordinada condicional és el subjuntiu**, i **el temps, el present o perfet**.

Pel que fa a la **traducció**, acostuma a usar-se a la **subordinada l'imperfet de subjuntiu** i a la **principal, el present o futur d'indicatiu o el condicional**.

-Si id negem, mentiar. (Si negués això, mentiria.)

3. Condicional irreal.

La condició i allò condicionat es presenten com a irrealis o impossibles. El mode tant de l'**oració principal** com de la **subordinada** és el **subjuntiu**, i **el temps, l'imperfet o el plusquamperfet**. L'**imperfet expressa la irrealitat en el present**, i el **plusquamperfet, la irrealitat en el passat**.

Pel que fa a la **traducció**, si la **condició es refereix al present**, s'usa a la **subordinada l'imperfet de subjuntiu** i a la **principal el condicional**. Si la **condició es refereix al passat**, s'usa a la **subordinada el plusquamperfet de subjuntiu** i a la **principal el condicional**.

-Plura scriberem si possem. (Escriuria més coses si pogués.)

-Si hoc credidisses, errauisses. (Si t'haguessis cregut això, t'hauries equivocat/t'equivocaries.)

Concessives.

Les subordinades adverbials concessives presenten una objecció, un obstacle a allò expressat per l'oració principal. Malgrat l'objecció, es compleix allò que afirma l'oració principal.

Mode: **indicatiu** o **subjuntiu**, segons la conjunció usada.

INDICATIU	SUBJUNTIU
quamquam, etsi (encara que, tot i que)	cum, ut (encara que, tot i que)

Correlacions: a l'oració principal, a vegades, apareixen les paraules següents en correlació amb les conjuncions concessives: *tamen, attamen, nihilominus* (tanmateix, no obstant això).

-Quamquam reus innocens erat, tamen a iudice damnatus est. (Encara que el reu era innocent, no obstant això va ser condemnat pel jutge.)

Comparatives/modals.

Les oracions subordinades adverbials comparatives determinen, mitjançant una comparació, la manera o el grau d'allò expressat a l'oració principal.

Mode: **indicatiu** o **subjuntiu**. L'indicatiu assenyala que la comparació és real i el subjuntiu, que és suposada o subjectiva.

ut, sicut, uelut (com) quam (que) quantus, -a, -um (com)

-Canem et felem ut deos colunt. (Honren el gos i el moix com a déus.)

Correlacions: les conjuncions comparatives tenen a la principal correlacions formades per adverbis, pronoms o adjectius.

ita, sic ... ut (així ... com)
tantus ... quantus (tant/tan gran ... com)
tam ... quam (tant/tal ... com)
...

L'ATRACCIÓ MODAL.

Una **oració subordinada** que pel seu sentit hauria d'anar **en indicatiu, es posa en subjuntiu si depén d'una oració en infinitiu o subjuntiu**, és a dir, canvia el mode per atracció, però **no té cap matís**.

-Animaduertit Caesar unos ex omnibus Sequanos nihil earum rerum facere quas ceteri facerent. (Cèsar va observar que només els sèquans d'entre tots no feien res d'allò que feien els altres.)